

Jeugdfestival Moskou: kritiek op 'Afghanistan'

door onze correspondent
RAYMOND
VAN DEN BOOGAARD

MOSKOU, 30 juli — Temidden van groot tumult is een Zweedse communiste er gisteren in geslaagd een veroordeling uit te spreken van het Sovjet-optreden in Afghanistan op het internationale Wereldjeugdfestival in Moskou.

Na lange procedurekwesties in het „Anti-imperialistisch tribunaal“ van het festival las Katarina Larsson uit naam van de Zweedse jeugdraad een verklaring voor waarin het Sovjet-optreden in Afghanistan op één lijn werd gesteld met het Amerikaanse optreden in Vietnam. De simultaanvertaling op het tribunaal liet het bij de weergave van Larssons woorden gedeeltelijk afweten.

Eerder op de dag hadden leden van de Noorse delegatie tijdens een door ongeveer 6000 mensen bijgewoond „anti-imperialistische meeting“, een spandoek ontworpen met de tekst „Afghanistan vrij, handen af van Nicaragua“. Nadat deze slag door spandoeken met Sovjet-gezinde teksten aan het oog was onttrokken probeerden de Noren met hun spandoek het podium op te klimmen, maar dit werd door de ordediensten verhinderd. Anderen hinderden degenen die het gebeuren wilden fotograferen.

's Avonds tijdens het tribunaal sprak de Filippijse voorzitter van een „onaanvaardbare provocatie“ toen aanwezige festivaldeelnemers een herhaling van de Zweedse bijdrage eisten, nu met simultaanvertaling.

Niet vertaald in het Russisch werden bijvoorbeeld opmerkingen over de „Sovjetisering“ van het leven in Afghanistan (de vertaler maakte daar „verandering“ van) en over de training, door de Sovjet-staatsveiligheidsdienst KGB, van de Afghaanse geheime politie. De andere simultaanvertalingen op het tribunaal waren op hun beurt vertalingen uit het Russisch.

Dat de Zweedse zou kunnen spreken op het tribunaal, gehouden in het door Zweedse firma's gebouwde hypermoderne Kosmoshotel, bleef tot het laatste moment onzeker. Het presidium weigerde inzicht te geven in de volgorde van de sprekers, en de vrees bestond dat de vergadering, die meer dan een uur te laat begon, zou worden gesloten voordat de Zweedse aan het woord was geweest. Maar omdat een aantal andere sprekers tot verlegenheid

van het presidium niet kwam opdagen, en na langdurig lobbyen door de Zweedse en andere delegatieleiders, kon de bijdrage dan toch in het Engels worden voorgelezen, gevolgd door een minutenlange ovatie door ongeveer de helft van de zaal. In de verklaring werd onder andere gezegd dat de opstand tegen de regering in Afghanistan een authentieke volksopstand is.

Nadat de spreektijd van de Zweedse, die zelf voor de VN in Afghanistan heeft gewerkt, was verstreken, probeerde een Indiaas lid van het presidium Larsson met suggestieve vragen in de hoek te drijven. Deze tactiek was echter contraproductief omdat op die manier het Zweedse standpunt nogmaals krachtig werd verwoord. Een aantal Sovjet-gezinde afgevaardigden probeerden schreeuwend in de interruptiemicrofoons een eind te maken aan het applaus waarmee de Zweedse opmerkingen werden begroet; een Afrikaans lid van het presidium beschreef de bijval als „minachting van het hof“. Daarna kwamen twee Afghanen aan het woord, onder wie een naar de regering overgelopen verzetstrijder, om het Sovjet-standpunt te verwoorden dat de Sovjet-troepen de Afghaanse regering helpen tegen een „niet-verklaarde oorlog“ vanuit het Westen. De Afghanen werden door de andere helft van de zaal met een staande ovatie begroet.

Langharige clown Edwards baart opzien op Moskou festival

Door onze correspondent
RAYMOND
VAN DEN BOOGAARD

MOSKOU, 1 aug. — Maar liefst zes man politie, twee in burger en vier in uniform, had clown Jango Edwards achter zich aan, toen hij zaterdag jl. een kijkje wilde nemen bij de officiële opening van het Internationale Jeugdfestival in Moskou. „Waarom bent u niet bij uw delegatie“, vroegen ze Edwards, met zijn lange haren een opvallende verschijning in het Moskouze straatbeeld. „Ik loop niet mee in de parade, ik wil alleen maar een beetje kijken“, zei de clown, die officieel deel uitmaakte van de Nederlandse delegatie. Dat ging dus niet door en Edwards zag tenslotte de openingsceremonie, bestaande uit de parade van deelnemers en een massaspel, op de tv van zijn hotelkamer. „Prachtig, paar Hollywood, Sovjet-Busby Berkeley (spektakelfilmregisseur uit de jaren dertig, red) „wel voor politieke doeleinden natuurlijk, maar ja dat doen ze telusster in Amerika ook zo. Ik heb het thuis allemaal op de band staan, de opening van de Olympische Spelen in Moskou en Los Angeles.“

Jango Edwards, de van oorsprong Amerikaanse clown en organisator van het Amsterdamse Festival of Fools, had al vijf keer eerder vruchteloos geprobeerd naar de Sovjet-Unie te komen om contact te leggen met Russische clowns. Het is hem nu gelukt door officieel mee te reizen met de Nederlandse delegatie naar het Moskou Jeugdfestival.

Helemaal zonder moeite ging dat overigens niet. Bij het overstappen op het vliegveld in Oost-Berlijn wekte Edwards, een Nederlandse afgevaardigde met een Amerikaans paspoort, nogal wat opzien. „Ik had mijn haar nog onder mijn petje gedaan, maar die jongen zei, zet je pet af, dus dat deed ik“. Daarop volgde vijf uur controle. Maar Edwards, inmiddels weer teruggekeerd naar Nederland, vindt dat het allemaal de moeite waard geweest is. Hij heeft contact kunnen leggen met een naar zijn zeggen „fantastische“ clowns-groep uit Leningrad, Letzida, die hij eens naar Amsterdam hoopt te kunnen brengen.

Zijn eigen optreden, in het Moskouze Teatr Satiri, was ook een groot succes, er werden hem tweehonderd rozen overhandigd. Wel kreeg hij de indruk dat bij de overheden het door hem gebodene op enige

Jango Edwards

bezwaren stuitte, „en ik had nog wel alle bloot en politiek eruit gelaten“.

Enige moeilijkheden ondervond hij bij het spontane straattheater waaraan hij zich bij tijd en wijle overgaf: goochelen met koffiekopies, het aanbieden van zijn welige haardas aan kale voorbijgangers. In zo'n geval kwamen er binnen korte tijd toch wel vlug vele niet-clownsgezinde mannen opzetten die verder optreden onmogelijk maakten.

Videoclip

Behalve Edwards maakt ook de Nederlandse popgroep Roberto Jacquetti and the Scooters nog deel uit van het Nederlandse cultuuraanbod op het festival. De manager van de groep buit het feit dat zanger Erik van der Hoff een Russische moeder heeft, en nog verwanten in Moskou, dankbaar uit. Menige videoclip is in de maak, al bleek een verganning voor het playbacken op het Rode Plein met de van huis meegenomen videocamera niet te verkrijgen. Maar de zaak is inmiddels opgelost door het Rode Plein over te lopen met een cassettepers en zachtjes zingend. Voor zesduizend Russische toeschouwers heeft de groep inmiddels optreden in het Moskouze Dynamo-sportpaleis, samen met de Westduitsler Udo Lindenberg en de zeer zelden op popconcerten toegelaten Russische groep Avtograf. De aankondigingen van Erik van der Hoff in gebroken Russisch stalen de show, en ook het Russisch nummer Kak Ty kon op bijval rekenen. „Doe maar-effecten bleven echter uit bij het voor een groot deel Russische publiek, dat georganiseerd op de stoelen blijft zitten. Pianist Bart Carver vindt het allemaal „te gek“ om mee te maken. „Je hebt hier van die waterautomaten met een glas daarbij. Nou, die waren bij ons toch al na een dag vernield“.